

ОРІЄНТОВНІ СХЕМИ АНАЛІЗУ УРОКІВ ВІДПОВІДНО ДО ПОСТАВЛЕНОЇ МЕТИ

I. Мета: планування навчально-виховних завдань уроку та оцінювання їхньої оптимальності

1. Повнота, комплексність, різноманітність завдань уроку.
2. Урахування особливостей учнів класу під час планування задач.
3. Навчальні, виховні, розвиваючі завдання.
4. Наявність диференційованих завдань.
5. Правильність виділення серед системи завдань основних, найбільш суттєвих за цих умов.

II. Мета: оцінювання оптимальності змісту уроку

1. Відповідність змісту уроку вимогам програм.
2. Вибір найбільш раціональної логіки розкриття матеріалу.
3. Науковість, систематичність, доступність викладу матеріалу, повнота розкриття теми.
4. Виховна спрямованість уроку.
5. Трудова, політехнічна спрямованість уроку.
6. Оцінювання змісту матеріалу з точки зору його розвиваючого впливу (розвиток пізнавальних інтересів, емоцій, раціональних прийомів мислення, загальнонавчальних навичок та вмінь, волі, наполегливості).
7. Здійснення міжпредметних зв'язків.
8. Уміння вчителя виділяти у змісті матеріалу основні ідеї та думки, концентрувати увагу на провідних принципах, фактах, законах.
9. Помилки під час підбору змісту уроку.

III. Мета: оцінювання оптимальності вибору методів, прийомів та засобів навчання

1. Відповідність методів загальній спрямованості навчання, дидактичній меті, змісту матеріалу, віку учнів, специфіці предмета.
2. Методи вивчення нового матеріалу.
3. Методи формування вмінь та навичок.
4. Методи стимулювання та мотивації.
5. Методи контролю та самоконтролю.
6. Оптимальність поєднання різних методів, обґрунтованість методів.
7. Використання наочних посібників, дидактичних матеріалів, технічних засобів.
8. Методика організації самостійних робіт.
9. Використання переваг кабінетної системи.

IV. Мета: перевірка, оцінювання знань, умінь, навичок

1. Місце контролю в системі уроку.
2. Методи контролю, доцільність їхнього застосування.
3. Методика перевірки домашніх завдань.
4. Розвиток в учнів навичок самоаналізу та самоконтролю (взаємна перевірка, рецензування, запитання тим, хто відповідає).
5. Кількість опитаних учнів.
6. Виховний бік перевірки.
7. Урахування індивідуальних особливостей під час перевірки.

8. Способи активізації учнів під час перевірки.
9. Кількість оцінок, їхня об'єктивність, аргументація.
10. Зміст та характер запитань, завдань (відтворюючі, проблемні, спрямовані на встановлення причинно-наслідкових зв'язків та ін.).
11. Оцінювання рівня якості знань, умінь, навичок (повнота, усвідомленість, міцність, глибина, наявність системи у відповідях).

V. Мета: як формуються загальнонавчальні вміння та навички на уроці

1. Які завдання формування загальнонавчальних навичок були помічені?
2. Які види діяльності в зв'язку з цим були обрані і чому?
3. Які завдання і вправи пропонувалися для формування загальнонавчальних умінь та навичок?
4. Які методи роботи були обрані і чому?
5. Які загальнонавчальні вміння та навички формувалися і який рівень їхньої сформованості?
6. Які труднощі мали вчитель та учні під час розв'язання цих завдань?
7. Як здійснюються формування навичок, планування навчальної роботи (планування відповідей, творів, доведень)?
8. Як формується вміння виділяти основне в матеріалі (вчитель концентрує на ньому увагу, виділяє суттєві ознаки, записує основні думки, підкреслює їх інтонацією, аналізує логіку відповідей учнів)?

VI. Мета: вивчення способів активізації пізнавальної діяльності

1. Активізація пізнавальної діяльності на різних етапах уроку.
2. Прийоми активізації у разі застосування різних методів навчання.
3. Використання проблемного навчання, індивідуального та диференційованого підходів із метою активізації пізнавальної діяльності.
4. Види активності (зовнішня, пізнавальна).
5. Моменти найбільшої активності учнів, її причини.
6. Результативність активізації в якісному та кількісному відношеннях.

VII. Мета: вивчення характеру взаємовідносин учителя й учнів

1. Організація роботи учнів на різних етапах уроку.
2. Вміння вчителя володіти класом, активізувати діяльність учнів, організувати самостійну роботу.
3. Індивідуальний підхід до учнів.
4. Рівень педагогічних вимог до учнів, до їхніх відповідей, до розвитку мови та мислення.
5. Характер постановки запитань учням.
6. Реакції на помилки учнів.
7. Репліки під час оцінювання учнів, аргументація оцінок.
8. Характер і тон дисциплінарних зауважень.
9. Загальна емоційна та інтелектуальна атмосфера на уроці.
10. Дотримання норм педагогічної етики. Культура спілкування.
11. Стиль і темп роботи вчителя, їх вплив на діяльність учнів (енергійність, рішучість, млявість, байдужість та ін.).
12. Стимулювання успіхів учнів, арсенал стимулів.
13. Мовна взаємодія на уроці (культура мови, логічність, емоційність).

VIII. Мета: реалізація принципів навчання на уроці

1. Реалізація основних дидактичних принципів у змісті та методах навчання.
2. Реалізація принципів навчання на різних етапах уроку.
3. Показ реалізації одного з принципів навчання на уроці:
  - науковості;
  - наочності;
  - активності та самостійності;
  - відповідності навчання реальним можливостям учнів та вчителя;
  - усвідомленості.
4. Які засоби, методи та прийоми були використані для реалізації принципу усвідомленості:
  - чи була використана наочність;
  - чи враховувалися вікові та індивідуальні особливості;
  - які пізнавальні завдання розв'язувалися;
  - чи була організована самостійна пізнавальна робота;
  - чи перевірені розуміння домашнього завдання, ступінь осмислення нового матеріалу;
  - які прийоми використані для перевірки усвідомлення нового (доведення, порівняння, постановка проблемних питань).
5. Чи можна говорити про єдність та взаємозв'язок принципів навчання на уроці.

ІХ. Мета: організація пізнавальної діяльності на уроці

Організація сприйняття на уроці:

- підготовка до сприйняття;
- створення умов для успішного сприйняття матеріалу;
- види сприйняття (безпосереднє, опосередковане).
- які нові уявлення були сформовані, наскільки вони правильні, повні;
- управління сприйняттям з боку вчителя.

Формування понять на уроці:

- якими знаннями оперують всі учні класу;
- виділіть у структурі знань наукові факти, поняття, закони, теорії;
- як учитель формував нові поняття, теоретичні узагальнення, висновки (використовував аналіз, синтез, порівняння);
- який рівень сформованих понять;
- чи були наявними всі етапи формування понять.

Організація запам'ятовування:

- встановлення зв'язку нового з раніше вивченим;
- концентрація уваги на основному;
- організація повторення основних правил, законів, виведених на уроці, організація закріплення.